

Asia C-592/19**Tiivistelmä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohtaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä****Jättämispäivä:**

2.8.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 05 de Barcelona
(Espanja)**Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:**

15.7.2019

Kantaja:

SI

Vastaaja:

Subdelegación del Gobierno en Barcelona

Pääasian oikeudenkäynnin kohde

Pääasian oikeudenkäynnin kohteena on pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman myöntämistä koskevan hakemuksen hylkääminen aikaisempien rikosseuraamusten perusteella.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Ennakkoratkaisupyyntö perustuu SEUT 267 artiklaan.

Ennakkoratkaisupyynnön tarkoituksena on lähinnä ratkaista, onko Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin) tulkinta, joka koskee pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä ja jonka mukaan aikaisemmat rikosseuraamukset ovat riittävä peruste evätä tämä asema, ilman että olisi tarpeen ottaa huomioon muita tekijöitä, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY, erityisesti sen 4 artiklan ja 6 artiklan 1 kohdan mukainen.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko direktiivin 2003/109/EY 4 artiklaa ja 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että millainen hyvänsä aikaisempi rikosseuraamus on riittävä syy evätä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema, ilman että on otettava huomioon hänen oleskelunsa kesto ja siteitä, joita hänellä on oleskeluvaltioon?

Unionin oikeussäännöt, joihin on viitattu

Unionin oikeussäännöt

Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annettu neuvoston direktiivi 2003/109/EY (jäljempänä direktiivi 2003/109): johdanto-osan 4, 6 ja 8 perustelukappale sekä 1 ja 4 artikla, 6 artiklan 1 kohta ja 7 artikla

Unionin oikeuskäytäntö

Tuomio 26.4.2012, komissio v. Alankomaat (C-508/10, EU:C:2012:243, 65 ja 75 kohta).

Tuomio 18.10.2012, Singh (C-502/10, EU:C:2012:636, 44 ja 45 kohta).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin on viitattu

Kansalliset oikeussäännöt

Ulkomaalaisten oikeuksista ja vapauksista Espanjassa ja heidän integroitumisestaan yhteiskuntaan 11.1.2000 annettu laki 4/2000 (Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, jäljempänä laki 4/2000): 32 §:n 1 ja 2 momentti.

Lain 4/2000 hyväksymisestä 20.4.2011 annettu kuninkaan asetus (Real Decreto) 557/2011, sellaisena kuin se on muutettuna myöhemmin lailla (Ley Orgánica) 2/2009 (jäljempänä kuninkaan asetus 557/2011): 148 §:n 1 momentti ja 149 §:n 2 momentin f kohta ja 3 momentti.

Kansallinen oikeuskäytäntö

Tribunal Supremón (ylin tuomioistuin) 5.7.2018 antama tuomio (1150/2018), jonka mukaan jo pelkästään jonkinlaisen aikaisemman rikosseuraamuksen olemassaolosta seuraa automaattisesti pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa koskevan hakemuksen epäminen.

Tribunal Constitucionalin (perustuslakituomioistuin) 28.11.2016 antama tuomio 201/2016 (johon viitataan edellä mainitussa Tribunal Supremón tuomiossa), jossa

tarkastellaan eri seikkojen painoarvoa siinä tapauksessa, että asianomainen karkotetaan rikoksen vuoksi.

Tiivistelmä tosiseikoista ja pääasian oikeudenkäynnistä

- 1 SI, jolla on oleskelu- ja työlupa, haki 24.9.2017 pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa. SI työskentelee toistaiseksi voimassa olevalla työ sopimuksella ja kuuluu sosiaaliturvajärjestelmään, johon hän on suorittanut maksuja 3 vuotta, 4 kuukautta ja 12 päivää, mikä käy ilmi 3.1.2018 päivätystä todistuksesta.
- 2 Dirección General de Policía antoi hakemusmenettelyn kuluessa kielteisen lausunnon, joka perustui siihen, että asianomainen oli pidätetty vuonna 2013 Barcelonassa väärennetyn asiakirjan vuoksi; tutkimuksia sen selvittämiseksi, oliko mainittu pidätys johtanut rikosoikeudellisiin menettelyihin, ei suoritettu. Registro Central de Penadosin (keskusrikosrekisteri) antamasta todistuksesta käy ilmi, että SI tuomittiin 17.10.2016 annettulla tuomiolla julkisten asiakirjojen väärentämistä koskevasta rikoksesta 11 kuukauden vankeusrangaistukseen vuonna 2011 tapahtuneiden tekojen perusteella. Vankeusrangaistus määrättiin ehdollisena ja koeajan pituus oli kaksi vuotta tuomion julistamispäivästä lukien, joten rangaistuksen piti raueta lopullisesti 17.10.2018.
- 3 Subdelegación del Gobierno en Barcelona epäsi 30.10.2017 antamallaan päätöksellä SI:n pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa koskevan hakemuksen edellä mainitun poliisiviranomaisen kielteisen lausunnon ja aikaisempien rikosseuraamusten, jotka voivat oikeuttaa maastakarkotuksen lain 4/2000 57 §:n 2 momentin nojalla, perusteella. SI:n muutoksenhaku mainitusta päätöksestä hylättiin 13.3.2018 annettulla päätöksellä.
- 4 SINosti viimeksi mainitusta päätöksestä hallinnollisen kanteen, joka on nyt esillä olevan ennakkoratkaisupyyntömenettelyn taustalla.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 5 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin kuuli ennen ratkaisun antamista asianosaisia mahdollisuudesta esittää ennakkoratkaisukysymys Euroopan unionin tuomioistuimelle. Kantaja ei esittänyt näkemyksiään tästä seikasta, ja vastaajana oleva Subdelegación del Gobierno vastusti ennakkoratkaisupyyntöä esittämistä, koska sen mukaan kyseessä on kysymys, joka on jo ratkaistu.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntö perusteluista

ESPANJAN LAINSÄÄDÄNTÖ

- 6 Lain 4/2000 32 §:ssä säädetään, että oikeus pitkäaikaiseen oleskelulupa on henkilöillä, joilla on ollut määräaikainen oleskelulupa Espanjassa keskeytyksittä

viiden vuoden ajan ja jotka täyttävät asetuksessa vahvistetut edellytykset. Kuninkaan asetuksen 557/2011 149 §:n 2 momentin f kohdassa säädetään puolestaan, että pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa koskevaan hakemukseen on liitettävä rikosrekisteriote, jossa ei saa näkyä tuomioita Espanjan oikeusjärjestyksessä rikokseksi säädettyistä teoista.

OIKEUSKÄYTÄNNÖN EPÄYHTENÄISYYS JA TRIBUNAL SUPREMON 5.7.2018 ANTAMA TUOMIO (1150/2018)

- 7 Espanjan tuomioistuimet ovat tulkinneet ristiriitaisella tavalla edellisissä kohdissa esitettyä lainsäädäntöä. Ne ovat esittäneet siitä lähinnä vastakkaisia näkemyksiä: mekaaninen näkemys, jonka mukaan lupa täysin yksiselitteisesti evätään, jos aikaisempia rikosseuraamuksia on ollut; arvioiva näkemys, joka edellyttää asianomaisen henkilön tilanteen yksilöllistä tutkimista, minkä perusteella arvioidaan asianomaisen tekoja ja tuomioita tarkoituksena ratkaista, merkitsevätkö ne luvan myöntämishetkellä todellista, ajankohtaista ja riittävän vakavaa uhkaa, joka vaikuttaa yhteiskunnan perustavanlaatuisiin etuihin, ja joidenkin mielestä oli tarpeetonta tutkia hakijoiden aikaisempia rikosseuraamuksia, koska se ei ollut luvan myöntämisen edellytyksenä, ja lopuksi toiset sovelsivat suoraan direktiivin 2003/109/EY säännöksiä ratkaistessaan tätä kysymystä koskevia riitoja eivätkä soveltaneet kansallista lainsäädäntöä.
- 8 Tribunal Supremon 5.7.2018 antamassa tuomiossa 1150/2018 annettiin ratkaisu tästä kysymyksestä ja todettiin, että jo pelkästään siitä, että jonkinlaisia aikaisempia rikosseuraamuksia on olemassa, seuraa automaattisesti pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa koskevan hakemuksen hylkääminen.
- 9 Kyseinen tuomioistuin katsoi, että koska kuninkaan asetuksen 557/2011 149 §:n 2 momentin f kohdassa edellytetään Espanjan oikeusjärjestyksessä säädettyistä rikoksista langetut tuomiot toteavan rikosrekisteriotteen esittämistä, siinä vahvistetaan vaatimus, jonka mukaan aikaisempia rikosseuraamuksia ei saa olla. Se totesi, että ei ole johdonmukaista, että määräaikaisen oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että asianomaisella ei ole aikaisempia rikosseuraamuksia, mutta edullisemman aseman saamiseksi tällainen edellytys ei olisi ratkaiseva. Se katsoi niin ikään, että tämä tulkinta ei ole direktiivin 2003/109 vastainen, ja totesi lopuksi, että kolmansien maiden kansalaiset, jotka haluavat saada pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman ja säilyttää sen, eivät saa muodostaa uhkaa yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle, ja tällaisiin tapauksiin voi sisältyä aikaisempia rikosseuraamuksia. Kyseinen tuomioistuin huomautti Tribunal Constitucionalin oikeuskäytännön ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten karkottamiseen liittyvien säännösten sanamuodon perusteella, että vaikka viimeksi mainitussa tapauksessa on arvioitava useita seikkoja, tällaista arviointia ei ilmeisesti ole nimenomaisesti omaksuttu pitkäaikaisen oleskeluluvan myöntämistä varten, ja totesi, että on suhteellisuusperiaatteen mukaista suhtautua tiukemmin vaatimuksiin ja edellytyksiin, joiden on täytyttävä pitkään oleskelleen kolmannen maan

kansalaisen aseman saamiseksi, kuin niihin, jotka koskevat tällaisen aseman jo saaneen ulkomaalaisen karkottamista.

ENNAKKORATKAISUA PYYTÄVÄN TUOMIOISTUIMEN HUOMAUTUKSET

- 10 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että direktiivi 2003/209 ja Espanjan lainsäädäntö eivät ilmeisestikään ole sopusoinnussa keskenään, mikä korostuu tulkinnassa, jonka Tribunal Supremo on esittänyt edellä mainitussa tuomiossa 1150/2018.
- 11 Se toteaa, että Tribunal Supremon tuomiossa 1150/2018 myönnetään tehostettu suoja pitkään maassa oleskelleille henkilöille mutta ei tällaista asemaa hakeville henkilöille, ottamatta huomioon, että tärkeimpänä perusteena pitkään oleskelleen henkilön aseman myöntämiselle on oltava oleskelun pituus, kuten todetaan direktiivin 2003/109 johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa. Vaikka mainitun direktiivin 6 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta kieltäytyä myöntämästä tällaista asemaa yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, siinä säädetään myös, että jäsenvaltion on otettava huomioon yleistä järjestystä ja yleistä turvallisuutta uhkaavien rikosten vakavuus tai laatu taikka asianomaisesta henkilöstä aiheutuva vaara ottaen samalla asianmukaisesti huomioon myös oleskelun kesto ja mahdolliset siteet oleskelumaahan.
- 12 Tribunal Supremon tulkinnassa ei kuitenkaan oteta huomioon direktiivissä oleskelulle annettua tärkeää merkitystä, ja siinä vahvistetaan poissulkeva perustemillainen hyvänsä aikaisempi rikosseuraamus, riippumatta siitä, onko kyseessä vakava, vähemmän vakava vai lievä rikos, ilman että otettaisiin huomioon hakijan henkilökohtaisia olosuhteita siten kuin direktiivin 2003/109 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään, velvoittaa hylkäämään pitkään oleskelleen henkilön asemaa koskevan hakemuksen.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo näin ollen, että jos Espanjan lainsäädäntöä sovelletaan Tribunal Supremon tuomiossa 1150/2018 tulkitulla tavalla, ei ole mahdollista ottaa huomioon hakijan henkilökohtaista tilannetta tai sopeutumista työelämään, rangaistuksen täytäntöönpanovaihetta (ehdollinen tai rauennut), rikoksen laatua eikä myöskään muita olosuhteita niin kauan kuin aikaisempia rikosseuraamuksia ei ole poistettu rikosrekisteristä.